

Bruksela, 23 maja 2025 r.
(OR. en)

9292/25

RECH 242
TELECOM 155

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	23 maja 2025 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	8390/25
Dotyczy:	W kierunku unijnej strategii w sprawie sztucznej inteligencji w nauce – Konkluzje Rady zatwierdzone 23 maja 2025 r.

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady pt. „W kierunku unijnej strategii w sprawie sztucznej inteligencji w nauce”, zatwierdzone przez Radę na jej 4097. posiedzeniu, które odbyło się 23 maja 2025 r.

KONKLUZJE RADY

W KIERUNKU UNIJNEJ STRATEGII W SPRAWIE SZTUCZNEJ INTELIGENCJI
W NAUCE

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC:

- swoje konkluzje z 26 listopada 2021 r.¹ w sprawie przyszłego zarządzania europejską przestrzenią badawczą (EPB);
- swoje konkluzje z 2 grudnia 2022 r.² w sprawie nowego europejskiego planu na rzecz innowacji;
- swoje konkluzje z 5 listopada 2024 r.³ w sprawie sprawozdania specjalnego nr 08/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Unijne ambicje w dziedzinie sztucznej inteligencji – Podstawą sukcesu będą wzmocnione zarządzanie i lepiej ukierunkowane inwestycje na większą skalę”, w których podkreślono potrzebę skoordynowania wysiłków, zwiększenia inwestycji i lepszego dostępu do infrastruktury cyfrowej na potrzeby rozwoju sztucznej inteligencji;

UWZGLĘDNIAJĄC:

- komunikat Komisji w sprawie skoordynowanego planu w sprawie sztucznej inteligencji⁴, który zapewnia ramy dostosowania strategii państw członkowskich do priorytetów UE;
- sprawozdanie z przeglądu dowodów opracowane przez Mechanizm Doradztwa Naukowego dla Komisji Europejskiej pt. *Successful and timely uptake of artificial intelligence in science in the EU* [„Udana i terminowa absorpcja sztucznej inteligencji w nauce w UE”], opublikowane w kwietniu 2024 r.;

¹ Dok. 14308/21.

² Dok. 14705/22.

³ Dok. 14849/24.

⁴ COM(2018) 795.

- wytyczne Komisji w sprawie zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji ustanowione w akcie w sprawie sztucznej inteligencji, w szczególności wyjaśnienia dotyczące wyłączenia badań naukowych z aktu w sprawie sztucznej inteligencji⁵;
 - Oświadczenie dotyczące inkluzywnej i zrównoważonej sztucznej inteligencji służącej ludziom i planecie podpisane 11 lutego 2025 r. na szczycie w sprawie działań w zakresie sztucznej inteligencji.
1. DOSTRZEGA szybki rozwój sztucznej inteligencji i technologii sztucznej inteligencji przeznaczonych dla nauki, który zmienia praktykę naukową i doprowadził do przełomowych osiągnięć i zastosowań w nauce.
 2. PRZYPOMINA, że sztuczna inteligencja ma wiele różnych zastosowań w nauce, w tym jako uniwersalne narzędzie analizy i symulacji danych prowadzące do nowych odkryć i dużych modeli językowych wykorzystywanych jako narzędzie wspierające.
 3. UZNAJE doskonałość europejskich badań naukowych i innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji oraz ich kluczową rolę we wspieraniu najnowocześniejszej nauki, zarówno w badaniach podstawowych, jak i stosowanych, w podejmowaniu globalnych wyzwań, zwiększaniu konkurencyjności, zaspokajaniu potrzeb społecznych i stymulowaniu transformacji cyfrowej w Europie w sposób skuteczny i sprzyjający włączeniu społecznemu.
 4. DOSTRZEGA znaczenie współpracy w dziedzinie sztucznej inteligencji w nauce, w szczególności współpracy międzynarodowej, PODKREŚLAJĄC, że UE powinna opierać się na wzajemnych i niedyskryminacyjnych partnerstwach w celu zwiększenia wymiany naukowej, interoperacyjności oraz odpowiedzialnego i etycznego rozwoju, z uwzględnieniem bezpieczeństwa badań naukowych i bezpieczeństwa gospodarczego.
 5. PODKREŚLA transformacyjny potencjał sztucznej inteligencji oraz potrzebę odpowiedzialnego, zrównoważonego, etycznego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wykorzystywania sztucznej inteligencji w nauce, stymulowania przełomowej wiedzy i pobudzania wdrażania innowacji, skrócenia czasu wprowadzania produktów na rynek, wzmocnienia wyników całej Unii w zakresie badań naukowych i innowacji oraz zwiększenia jej zdolności do konkurowania w skali globalnej, co z kolei przyniesie znaczne korzyści społeczne i gospodarcze oraz poprawi zdolności państw członkowskich w zakresie wzrostu, innowacji, budowania strategicznego przywództwa w sektorach o dużym wpływie, wzmocnienia bezpieczeństwa gospodarczego i sprostania wyzwaniom.

⁵ C(2025) 884 final.

6. BIORĄC POD UWAGĘ, że systemy i modele sztucznej inteligencji rozwinięte i oddane do użytku wyłącznie do celów badań naukowych i rozwojowych, a także działalność badawcza, testowa i rozwojowa dotycząca systemów lub modeli sztucznej inteligencji przed wprowadzeniem ich do obrotu lub oddaniem ich do użytku są wyłączone z aktu w sprawie sztucznej inteligencji⁶.
7. ODNOTOWUJE, że UE obecnie nie ma specjalnej i systemowej polityki ułatwiającej absorpcję sztucznej inteligencji w nauce; taka polityka powinna łączyć i uzupełniać istniejące i przyszłe inicjatywy i instrumenty dotyczące sztucznej inteligencji, aby zwiększyć jej absorpcję w nauce i zapewnić nowe, lepiej ukierunkowane działania odnoszące się do jej stosowania.
8. UZNAJE prace Komisji nad przyszłą europejską strategią dotyczącą sztucznej inteligencji w nauce i APELUJE, by strategia ta opierała się na najlepszej dostępnej wiedzy i praktyce i była rozwijana w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i społecznością zajmującą się badaniami naukowymi i innowacjami. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI obecne działania Komisji, takie jak wzajemne uczenie się w zakresie krajowych polityk dotyczących sztucznej inteligencji w nauce.
9. ZWRACA UWAGĘ, że strategia ta powinna w szczególności:
 - wspierać rozwój interdyscyplinarnych i tam, gdzie jest to korzystne, transdyscyplinarnych ekosystemów badawczych wokół sztucznej inteligencji w nauce;
 - wzmacniać skoordynowany rozwój polityki na szczeblu UE oraz między szczeblami unijnym a krajowym w celu zwiększenia odpowiedzialnego, etycznego i inkluzywnego wykorzystywania sztucznej inteligencji w nauce;
 - zapewniać skuteczny sposób monitorowania wpływu sztucznej inteligencji na proces naukowy;
 - ukierunkować wysiłki na podnoszenie i zmianę kwalifikacji naukowców i pracowników naukowych, tak aby odnosili korzyści z rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji;
 - promować odpowiedzialne, etyczne, zrównoważone i inkluzywne wykorzystywanie systemów, rozwiązań i narzędzi opartych na sztucznej inteligencji mających zastosowanie w badaniach naukowych i innowacjach;

⁶ Dz.U. L 2024/1689, 12.7.2024, s. 1.

- wspierać otwarty dostęp do wiarygodnych danych w oparciu o zasady FAIR (możliwe do znalezienia, dostępne, interoperacyjne i nadające się do ponownego wykorzystania), przy jednoczesnym zapewnieniu proporcjonalnych, precyzyjnych i skutecznych środków bezpieczeństwa w celu ochrony informacji szczególnie chronionych i utrzymania integralności danych;
- zwiększać wzajemne połączenia i interoperacyjność między odpowiednimi strategicznymi infrastrukturami i zdolnościami badawczymi, technologicznymi i cyfrowymi.

Skoordynowana polityka i wsparcie na rzecz sztucznej inteligencji w nauce

10. **PODKREŚLA** znaczenie wspólnego europejskiego programu na rzecz sztucznej inteligencji w nauce i **ZACHĘCA** Komisję do wspierania rozwoju interdyscyplinarnych społeczności badawczych zajmujących się sztuczną inteligencją w nauce, zarówno naukowców zajmujących się sztuczną inteligencją, naukowców z innych dziedzin, w tym z nauk społecznych i humanistycznych, jak i ekspertów w dziedzinie danych i informatyki oraz specjalistów w dziedzinie wysokowydajnych komputerów (HPC).
11. **ODNOTOWUJE** znaczenie finansowania, danych, mocy obliczeniowej, talentów naukowych i umiejętności dla konkurencyjności UE w dziedzinie sztucznej inteligencji i **ZACHĘCA** Komisję do zaproponowania innowacyjnych sposobów wspierania dostępu do tych zasobów dla społeczności zajmującej się badaniami naukowymi i innowacjami w całej europejskiej przestrzeni badawczej.
12. **PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI** zapowiedzianą przez przewodniczącą Komisji koncepcję utworzenia europejskiej Rady ds. Badań Naukowych w dziedzinie AI i **WZYWA** Komisję do prac z państwami członkowskimi nad szczegółami tej inicjatywy, zwłaszcza nad jej misją i zarządzaniem w celu jak najlepszego wykorzystania istniejących inicjatyw i struktur.
13. **ZWRACA UWAGĘ** na potrzebę dostosowania lub, w stosownych przypadkach, stworzenia specjalnych krajowych lub regionalnych strategii na rzecz sztucznej inteligencji w nauce, przy wykorzystaniu synergii z szerszymi inicjatywami w zakresie sztucznej inteligencji zarówno na szczeblu regionalnym, krajowym, jak i europejskim. **ODNOTOWUJE** potencjał mapowania i monitorowania przyszłych inicjatyw w celu uniknięcia powielania i fragmentacji oraz w celu zapewnienia skutecznej i usprawnionej sprawozdawczości.
14. **WZYWA** do lepszej koordynacji i wymiany między zasobami sztucznej inteligencji a szerszymi metodami opartymi na sztucznej inteligencji opracowanymi na potrzeby nauki na szczeblu państw członkowskich a metodami zainicjowanymi przez Komisję w celu maksymalizacji wpływu i zapewnienia ich komplementarności.

Podnoszenie i zmiana kwalifikacji społeczności zajmującej się badaniami naukowymi i innowacjami

15. WZYWA Komisję, państwa członkowskie i ogół europejskich społeczności zajmujących się badaniami naukowymi i innowacjami do wspierania rozwoju godnych zaufania rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji opracowanych w Europie oraz do zwiększonego i odpowiedzialnego wykorzystywania sztucznej inteligencji w nauce. **PODKREŚLA** potrzebę dalszych prac nad opracowaniem istniejących i nowych strategii politycznych i systemów mających na celu przyciąganie do Europy, zatrzymywanie w niej i przywracanie do niej talentów w dziedzinie badań naukowych i innowacji w zakresie sztucznej inteligencji, w tym poprzez rozwój sieci i programów wymiany oraz platformy talentów EPB.
16. **KŁADZIE NACISK** na potrzebę szerszego dostępu naukowców i innowatorów, kierowników badań naukowych i personelu pomocniczego do odpowiednich zasobów sztucznej inteligencji, w tym poprzez kompleksowe programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji w dziedzinie sztucznej inteligencji, aby, w stosownych przypadkach, zwiększyć ich zdolność do korzystania z możliwości związanych ze sztuczną inteligencją, zapewnić im sprawiedliwy dostęp do nowej wiedzy i nowych technologii oraz umożliwić transformację metod pracy w zakresie badań naukowych i innowacji, które nie pozostawiają nikogo w tyle.
17. **ZACHEĆCA** państwa członkowskie, by zgodnie ze swoimi kompetencjami krajowymi wspierały inicjatywy w zakresie kształcenia średniego i wyższego, szkolenia zawodowego i uczenia się przez całe życie za pomocą konkretnych środków służących zniwelowaniu luki w umiejętnościach cyfrowych w celu zaspokojenia rosnącego zapotrzebowania na wiedzę fachową w dziedzinie sztucznej inteligencji w nauce, w tym odpowiednich potrzeb rynku pracy.
18. **PODKREŚLA**, że w rozwoju technologii sztucznej inteligencji należy unikać stronnictwa, uprzedzeń ze względu na płeć oraz innych form dyskryminacji. WZYWA do wspierania grup niedostatecznie reprezentowanych w badaniach w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) oraz sztucznej inteligencji, na przykład poprzez mentoring i inne możliwości na rzecz inkluzywności i równowagi płci.

Etyczne, zrównoważone, inkluzywne i ukierunkowane na człowieka podejście

19. UZNAJE, że absorpcja sztucznej inteligencji w nauce niesie ze sobą ryzyko wynikające z ograniczeń technologicznych, ewentualnego celowego lub niezamierzonego niewłaściwego wykorzystania, nieodpowiedzialnego wykorzystania sztucznej inteligencji w nauce, w tym nieetycznego stosowania algorytmów i projektowania modeli, manipulacji danymi, generowania błędów rzeczowych i błędów automatyzacji. WSKAZUJE, że może to prowadzić do przekazywania informacji wprowadzających w błąd, do stronicznych procesów decyzyjnych i nieprzewidywanych zakłóceń społecznych. ZAUWAŻA również, że obawy związane z wyjaśnialnością, ochroną danych i własnością intelektualną oraz inne kwestie mogą osłabić wiarygodność, uczciwość, odtwarzalność i rzetelność praktyk badawczych.
20. WZYWA Komisję do zapewnienia wskaźników jakości sztucznej inteligencji w nauce w ścisłej współpracy ze środowiskiem naukowym oraz – poprzez monitorowanie skutków absorpcji sztucznej inteligencji w badaniach naukowych i innowacjach – do przeciwdziałania złośliwemu wykorzystywaniu oraz ostrzegania przed niewłaściwymi praktykami i innymi nadużyciami, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i w oparciu o podejście ukierunkowane na człowieka i zasady cyfrowego humanizmu. PODKREŚLA potrzebę opracowania i częstego aktualizowania wytycznych, poziomów odniesienia i najlepszych praktyk w zakresie wykorzystywania sztucznej inteligencji w nauce, aby zapewnić integralność i przejrzystość oraz zwiększyć wiarygodność i ważność wyników badań naukowych i innowacji, przy jednoczesnym promowaniu normalizacji technicznej w celu zwiększenia interoperacyjności i odtwarzalności oraz wspieraniu efektywności środowiskowej sztucznej inteligencji. W związku z tym Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE dokument forum EPB przygotowany przez zainteresowane strony: *Living Guidelines on the Responsible Use of Generative AI in research* [„Stale aktualizowane wytyczne w sprawie odpowiedzialnego wykorzystywania generatywnej sztucznej inteligencji w badaniach naukowych”].

Otwarte i wiarygodne dane zasilające sztuczną inteligencję na potrzeby nauki

21. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI deklarację z Lund w sprawie maksymalizacji korzyści płynących z FAIR i otwartych danych badawczych w Europie, z uwzględnieniem bezpieczeństwa gospodarczego i bezpieczeństwa badań naukowych. ZWRACA UWAGĘ na potrzebę stymulowania naukowców i nagradzania ich za udostępnianie ich wyselekcjonowanych danych i modeli zgodnie z zasadami etycznymi i zasadami FAIR, a także za udostępnianie danych nadających się do przetwarzania przy użyciu sztucznej inteligencji, wspieranie zharmonizowanej wymiany i interoperacyjności danych oraz zapewnianie spójności ze sfederowanym modelem udostępniania danych w ramach europejskiej chmury dla otwartej nauki (EOSC).

22. ZWRACA SIĘ do państw członkowskich, by aktywnie przyczyniały się do wdrażania istniejących wspólnych europejskich przestrzeni danych, takich jak EOSC, oraz, w razie potrzeby, nowych przestrzeni danych, aby wspierać oparte na sztucznej inteligencji badania naukowe i szkolenia w zakresie modeli sztucznej inteligencji.
23. ZACHĘCA do przyjęcia praktyk otwartej nauki przy gromadzeniu danych i ich udostępnianiu oraz do tworzenia narzędzi sztucznej inteligencji na potrzeby nauki, w tym stosowania otwartych modeli i algorytmów, w celu zwiększenia skuteczności, przejrzystości i odtwarzalności nauki opartej na sztucznej inteligencji.
24. KŁADZIE NACISK na potrzebę opracowania wytycznych i wsparcia rozwiązań technicznych w zakresie odpowiedzialnego wykorzystywania sztucznej inteligencji w publikacjach naukowych. UWAŻA, że wytyczne te powinny uwzględniać kwestie praw własności intelektualnej, przejrzystości, uczciwości i praktyk etycznych.

Sprawiedliwy dostęp do rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji i wzajemnie powiązanej infrastruktury

25. WZYWA Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz lepszego łączenia infrastruktury i zasobów wspomagających sztuczną inteligencję w całej Unii, do wspierania sprawiedliwego dostępu naukowców i innowatorów do obliczeń wielkiej skali i zaawansowanego oprogramowania oraz wspierania współpracy transgranicznej i, w stosownych przypadkach, międzynarodowej między naukowcami i odpowiednimi zainteresowanymi stronami (np. przedsiębiorstwami typu *start-up* i *scale-up*, przemysłem, organizacjami społecznymi i decydentami politycznymi).
26. PRZYPOMINA o znaczeniu opracowania specjalnych technologii sztucznej inteligencji do zastosowań w nauce. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI wysiłki UE i państw członkowskich na rzecz zwiększenia zdolności obliczeniowych i ZACHĘCA je do zwiększenia zaangażowania zainteresowanych stron, zwłaszcza z sektora prywatnego, inwestycji i współpracy w celu osiągnięcia dalszych usprawnień.
27. PODKREŚLA potrzebę większego zaangażowania społeczności zajmującej się badaniami naukowymi i innowacjami w ekosystem zbudowany wokół europejskich wysokowydajnych komputerów (HPC) i fabryk sztucznej inteligencji. WZYWA państwa członkowskie i Komisję do poprawy interoperacyjności infrastruktury, dalszego zwiększania i ułatwiania naukowcom i innowatorom sprawiedliwego dostępu do zdolności obliczeniowych i oprogramowania w celu przyspieszenia badań nad sztuczną inteligencją i jej absorpcji w nauce, przy jednoczesnym uwzględnieniu efektywności energetycznej i środowiskowego wymiaru infrastruktury sztucznej inteligencji.

28. ODNOTOWUJE potencjał unijnych przedsiębiorstw, MŚP, przedsiębiorstw typu *start-up* i *scale-up* we wspieraniu naukowców i innowatorów w opracowywaniu wiarygodnych technologii opartych na sztucznej inteligencji na potrzeby badań naukowych i innowacji oraz czerpaniu z nich korzyści, a także WZYWA Komisję i państwa członkowskie do stymulowania i wspierania prac nad systemami, aplikacjami lub narzędziami na rzecz ukierunkowanego wykorzystania sztucznej inteligencji w badaniach naukowych i innowacjach, z uwzględnieniem praw własności intelektualnej i praw autorskich.
29. WZYWA do wykorzystywania zamówień publicznych i finansowania badań naukowych i innowacji, aby wspierać przyjmowanie technologii sztucznej inteligencji, na przykład w instytucjach szkolnictwa wyższego, organizacjach finansujących i prowadzących badania naukowe, biurach transferu technologii i akceleratorach technologii, promocji włączania sztucznej inteligencji do procesów naukowych, w uniwersyteckich przedsiębiorstwach typu *spin-off*, innowacyjnych przedsiębiorstwach typu *start-up* i *scale-up*.
-